

ВЕРШИНА ЛІТА (КВІТКОВА ЕЛЕГІЯ)

Аж ось і вершина літа – у ясного небі з’явився сонячний купол. Хто до вершини літа дістане, хто золотого купола торкнеться?

Флокс, самовпевнено:

– Я легко зможу!

Спробував – не вдалося. Навшпиньки встав, що змоги потягнувся – далеко ще до золотого вінця.

Знітився флокс, щось на своє виправдання пробурмотів.

Жоржина подивилася на нього, зітнула плечима, спробувала й собі – ні, теж не дотягнулася.

Менші гладіолуси почали більшого під’юджувати:

– Дістань та дістань! Торкнись ти торкнись!

Гладіолус довго від малих відмахувався, а тоді таки й собі листком по небу черк, черк: раз, удруге – ні, ще далеко до купола золотого.

Дельфініум та дзвіночки в один голос:

– А може, ми?

Не дуже й сподівалися, просто за іншими спостерігали, й собі закортіло позмагатися, – та де там їм дістати.

Троянда лілії:

– Приймаш виклик? Хто справиться: ти чи я?

Лілія троянди:

– Приймаю!

Братки чорнобривцям:

– Ми за троянду вболіватимемо. А ви?

Чорнобривці у відповідь:

– А ми за лілію.

Айстри до братків приєдналися, нагідки пристали до чорнобривців.

– Троянда! Троянда! Лілія! Лілія! – завзято кричать.

Аж вершина літа ген високо – потягнулися одна поперед одної троянда й лілія – стало видно, що до золотого купола ще далеко.

Зрештою й мальва до спроб долучилася. Ох! – зітхнули всі в один голос: майже дістала.

А тоді соняшник розпрямив спину, підняв свою важку голову й торкнувся маківки літа.

Тінь! Щось тоненько тенькнуло, майже нечутно, але всім раптом защеміло в душі.

– Дядьку-соняшнику, може, ви теж не дістали? – з надією запитала волошка.

– Ні, дитинко, таки дістав, – зітхнув соняшник, і всі враз збагнули, що проминула вже половина літа – так швидко, що ніхто й не помітив.

– Шкода, – засмутилася волошка.

– Не сумуй, дитинко! Ще попереду половина літа! Ще пограєшся, ще на сонечку потішишся, ще підростеш...

Соняшник знову похилив свою голову, яка стала ще важчою. Усім так закортіло, щоб вершина літа була ще недосяжною, але сонячний купол почав опускати, й ось його мимоволі торкнулася мальва, а за нею й троянда з лілією, а затим і дельфініум, дзвіночки та гладіолус, і вже сам того не бажаючи флокс, а потім навіть нагідки, айстри, чорнобривці, братки й волошка. І коли всі торкнулися маківки літа, настала ніч.

Завтра треба буде думати про осінь.

Тетяна Бондаревська

ВИШНЕВІ ПАХОЩІ ДИТИНСТВА

Похмурий травневий день. Північно-східний вітерець колише розквітлі гілочки китайської вишні. Коли дивишся на це карликове деревце, святково на душі, весняно, усі негаразди на мить утікають геть.

Мимоволі порівнюєш розквітлу вишеньку з раннім дитинством, так само безтурботно-байдужим до зовнішніх незгод, із любов’ю бабусиною посмішкою. Усе сприймалося тоді по-іншому. Можливо, час не такий був, або ж люди, які мене оточували, були іншими. Однак у дитячому уявленні майбутнє проступало світлим, радісним, ніби погожий весняний ранок. І дорослі, і діти – усі видавалися красивими, добрими, щирими. Та так воно й було. Це не дитинні вигадки.

Рідко нині знайдеш людину, яка б безкорисливо допомагала іншій. Просто так, не за гроші, не за «я тобі, а ти мені», а тому, що вона людина. І що в її грудях б’ється гаряче серце, дане матір’ю, Богом, а не лежить важкий камінь.

Згадую один давній епізод. Напрочуд сніжна зима. Мила моему серцю сухівська вуличка Низянська, біленькі хатки під соломою. Після несамовитої ночі, упродовж якої від вечора до світанку хурделило, стугоніло, завивало, як у страшному казковому лісі, усе вщухло.

Я, маленька чотирирічна дівчинка, крізь сон чую розмову бабусі й дядька. Чимось торохтять. Розплющую очі... Ага, це вони в усі чавуни, ночви, великі

каструлі набирають снігу. Мабуть, будемо купатися. Але ж тільки вчора це зробили...

Подивилась у вікно і... завмерла. Чому так темно?!

Підійшов дядя Мишко, сказав, сміючись: «А нас засипало снігом. Підіймайся, ледащо, будемо відкидати».

Устала з ліжка, зодяглася, вибігла в коридор.

Там поралися бабуся Саня. А дядько, мій найкращий у світі, найрозумніший і найвродливіший з-поміж усіх, різав лопатою величезні кубики снігу й викидав їх кудись за білу стіну, що стояла монолітом перед дверима. Дорослі заклопотано перемовлялися.

– Коли ж це до курочок доберемось? – бідкалася бабуся.

– Нічого. Попостяться трішки, апетиту нагуляють. Краще їсти будуть, – жартував дядько.

– Та кури потерплять. А кізок же дойти треба...

От так, бесідуючи, прорубували сніговий тунель...

– Бідна баба Санька (слід зазначити, що на Нязьській жило аж п'ять жінок із таким іменем)! Це ж у неї двері відкриваються не в хату, а на двір. Іще, старістю, придумався, що хтось поглузував. Та буде побиватися.

– Нічого, мамо, – утішав бабуся дядько. – Ось зроблю лишень стежку до вашого хазяйства та й піду відкидати по вулиці до баби Саньки...

Час у роботі злетів непомітно. Дядькове лице спітніло, солдатська гімнастерка на спині – хоч викручуй, а сильні мускулисті руки продовжували працювати.

Я, не відриваючи погляду, зі щирою дитячою любов'ю спостерігала за ним.

Білі гори височіли над прочищеною доріжкою, яка вибігла вже з нашого двору та й потяглася в бік хати старенької сусідки.

Робота закипіла швидше. На дорогу вийшов і бабин Настин дядько Микола – такий голубоокий і завжди лагідний до людей. А там іще, іще підійшли дядьки, молоді й літні. Усі з лопатами, міцні й такі гарні, бо усміхнені. І мороз їм за іграшку, ніби не помічають його дошкулянь.

Хтось уголос подумав: «І який воно телепень так навісив двері?» Тільки один дядько Вихтір (так його називали на вулиці), мов той вовк, виглядав із-за своєї огорожі та гугняво бубонів:

– Дурні, то й потіють. Хто ж їй винен, тій Саньці, що сина вдома не втримала... А тепер няньчаться з нею всією вулицею, як із дитям.

Так громадою, зі сміхом та приповідками, без Вихтора, визволили стареньку зі «снігового полону».

Доки дядьки боролися з витівками хуртовини, мої бабуся вже впоралися по господарству й пірижків на сковорідці напекли, смачнющих і багато.

– Таню, понеси бабі їсти. Бо ж вона, бідна, голодна, – покликали мене.

Схопила я ту миску з пірижками, закутану в рушничок, та й гайда по прочищеній дорозі до сусідки. А там уже тітка Настя борщу принесла, у хаті розтопила.

Повернулася додому. Бабуся повідомили:

– Там під подушкою загорнені пірижечки. Бо «робітнички», як розходилися по дворах, мало не всіма почастувалися. Ледве для тебе декілька врятувала, – так сказали й засміялися.

Як гарно сміялися мої бабуся! І так радісно ставало мені на душі, коли бачила їхню посмішку.

І досі серце мені зігріває згадка про них, таких добрих і чарівних, немов квіт вишні в маминому саду.

